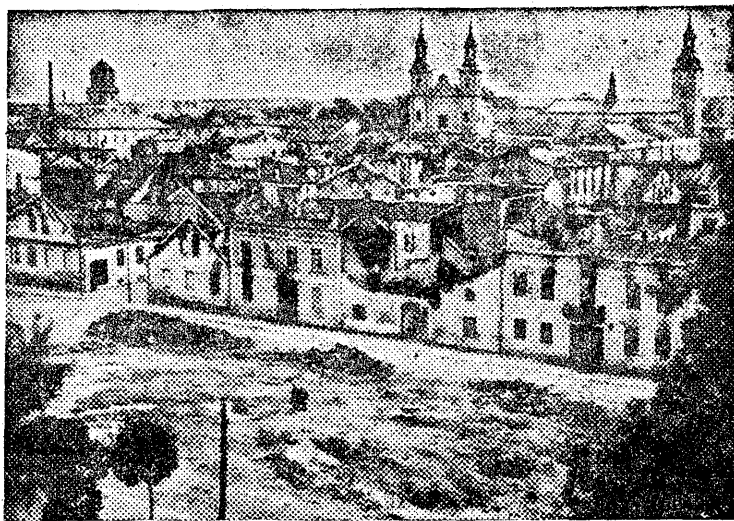

DZIENNIK ŁÓDZKI

Cena 3 zł
Łódź,
sobota
20 marca
1948 r.
Rok IV
Nr 79
(985)

Ogólny widok Wielunia przed pierwszą wojną światową

Dwuwieżowa Kolegiata zburzona została podczas działań wojennych 1939 roku

POLSKO - FRANCUSKI TRAKTAT HANDLOWY podpisano w dniu wczorajszym

Film wydarzeń

Ubiegły tydzień naszypikowany był po prostu doniosłymi wypadkami. Tak się złożyło, że na krótki okres siedmiu dni przypadło szereg ważnych aktów politycznych i szereg rocznic. A rocznice — jak wiadomo — stają się okazją do wynurzeń mętów stanu, do manifestacji przyjaźni lub wrogości, do określania stanowiska rządów i państw wobec aktualnych zagadnień polityki międzynarodowej.

Przed wszystkim więc ważne wydarzenia aktualne, fakty, fakty. Zawarty został w Brukseli układ o „unii zachodniej”, czyli o bloku pięciu państw: W. Brytanii, Francji, Belgii, Holandii i Luksemburga. W układzie tym, zawartym na lat 50, czyli faktycznie na okres życia dwóch pokoleń, nie mówi się ani słowa o niebezpieczeństwie agresji niemieckiej, natomiast znalazł się artykuł, mówiący o groźbie dla pokoju, bez względu na teren, na którym groźba powstaje.

Co to znaczy? To znaczy, że pakt ten po pierwsze nosi charakter wybitnie agresywny; po drugie należy przypuszczać, że między innymi brano pod uwagę także możliwość podjęcia prób przez mieszkańców Kolonii do uzyskania niepodległości.

Przecież państwa „unii zachodniej” to obecnie faktycznie jedynie państwa kolonialne w Europie. Przecież na jednego Holendra pracuje dziesięciu (sic!) Indonezyjczyków na Jawie, Sumatrze, Celebes i innych wyspach. Pakt brukselski ma niewątpliwie m. in. służyć utrwaleniu systemu kolonialnego ucisku. Indonezyjczycy — chcą niepodległości; ludy Indochin — chcą niepodległości; Malgasje na Madagaskarze — buntują się, chcą niepodległości; na Złotym Wybrzeżu — rozruchy, obozy koncentracyjne. Ludom kolonialnym rządy gubernatorów — samowładców obrzydliwy do cna.

Przed stu przeszło laty Prusy, Austria i carska Rosja związały się „świętym przymierzem”, by wzajemnie pomagać sobie w tłumieniu ruchów wolnościowych. Podpisana w Brukseli unia zachodnia jest powtórzeniem „świętego przymierza”, ale rozciągniętym również na tereny kolonialne.

Jakież jeszcze ważne fakty nastąpiły w ubiegłym tygodniu? W Paryżu — rozpoczęła się konferencja 16 państw marshallowskich. Szybko przekształciła się ona w konferencję 17, gdyż do stołu obrad zaproszono przedstawicieli Niemiec zachodnich. Są próby, rozszerzenia jej na państwa 18, — na Hiszpanię gen. Franco. Rozbija się Europa i rozbija się Niemcy.

W Moskwie — dokąd przybyła delegacja Bułgarii z prem. Dymitrowem na czele — podpisany został traktat o przyjaźni, wzajemnej pomocy i współpracy radziecko-bułgarskiej. Parę dni przed tym ogłoszone zostało postanowienie o ostatecznej demobilizacji w armii radzieckiej.

Gdy na zachodzie Europy pod protektorem amerykańskich imperialistów czyni się kroki, wywołujące widmo nowej pożogi wojennej, z całym napięciem zleci woli prowadzić „zimną wojnę”, wojnę nerwów narody Europy środkowej i wschodniej czynią wszystko, aby pokój utrwalali. Jedynego wroga pokoju narody te widzą w możliwości odrodzenia się niemieckiego potencjału wojennego i w możliwości — bardzo realnej — odrodzenia się w Niemczech faszyzmu. Hitlerzyg w strachach zachodnich Niemiec nie został wykorzystany i w tym tkwi niebezpieczeństwo.

PARYŻ, 19. 3. (PAP). — W piątek podpisano w Paryżu polsko-francuski traktat handlowy. Komunikat oficjalny głosi: „Rokowania gospodarcze i finansowe, które toczyły się między Polską i Francją pod przewodnictwem generalnego dyrektora francuskiego ministerstwa spr. zagranicznych Alphauda i polskiego ministra pełnomocnego Adama Rogoego zakończyły się 19 marca 1948 roku, zawarciem następujących układów:

1. Układ o odszkodowaniach dla osób i instytucji, objętych polską ustawą o nacjonalizacji zakładów przemysłowych.

2. Układ o dostawie francuskich dóbr inwestycyjnych w zamian za polski węgiel w latach 1948—1952.

3. Protokół dotyczący różnych kwestii finansowych.

4. Protokół o zmianach, które mają być wniesione do układu, zawartego między Francją i Polską w dn. 21 sierpnia 1947 r. w sprawie wymiany towarowej.

5. Protokół o zmianach, które mają być wniesione do układu płatniczego z dnia 1 sierpnia 1946 roku.

6. Protokół o dostarczaniu Francji polskiego węgla w latach 1948—1952.

Układy te regulują nie tylko liczne problemy finansowe i gospodarcze, które pozostawały w zawieszonym między obu krajami, lecz również podwajają obecną wymianę. Ustalają ona na przeciąg 5 lat podstawy prawne i gospodarcze dalszej wymiany towarowej, uzupełniają korzystnie układy roczne.

stawy prawne i gospodarcze dalszej wymiany towarowej, uzupełniają korzystnie układy roczne.

Ostrej odpowiedzi Trumanowi udzielił Henry Wallace

NOWY JORK, 19. 3. (PAP). — Henry Wallace wygłosił przemówienie radiowe, w którym zdecydowanie potępił krodowe wystąpienie Trumana.

„Wczoraj słyszeliśmy apel o wprowadzeniu powszechnej służby wojskowej — powiedział Wallace — a dziś ja występuję w obronie powszechnego pokoju. W ciągu ostatnich trzech lat, które minęły od zgonu prezydenta Roosevelta, wystąpili na arenę ludzie, którzy dążą do tego, by rozwiązać nadzieje narodów, marzących o trwałym pokoju”.

Wallace oskarżył rząd amerykański o realizację fultońskiego programu Churchilla. Rząd amerykański spekuluje historyczną psychozą i straszakiem komunistycznym, pragnąc w ten sposób przestonić fiasko swej polityki wewnętrznej i zagranicznej. Prezydent Truman domaga się powszechnej służby wojskowej, lecz Amerykanie są świadomi tego, że pod pozorem obowiązkowej służby wojskowej ukryty jest samtar ograniczenia swobód demokratycznych.

Koła rządzące Stanów Zjednoczonych ogarnięte są strachem z powodu tego, że na ich oczach świat się zmienia. Narody Francji, Włoch, Czechosłowacji, Chin i Grecji pragną wkroczyć na nową drogę. Rząd amerykański chce powstrzymać pochod narodów świata do postępu. To co jest wyrazem niezłomnych tendencji historycznych — koła rządzące Ameryki nazywają „agresją rosyjską”.

Oficjalne osobistości amerykańskie, deklamujące tyle o demokracji, twierdzą, że swobodne wybory we Włoszech „zagrożają wolności”. Rząd amerykański — kontynuował Wallace — przeciąga okres krwawej wojny domowej w Chinach i Grecji, usuwa z rządów Francji i Włoch przedstawicieli największej partii politycznej i w ten sposób gwałci podstawowe zasady amerykańskiej demokracji.

Arrestowanie IRENY JOLIOT-CURIE W USA

NOWY JORK, 19. 3. (API). — Irene Joliot Curie — córka Marii Skłodowskiej i wielka uczona francuska, która przybyła samolotem do Stanów Zjednoczonych na zaproszenie komitetu uchodźców antyfaszystowskich, została wczoraj zatrzymana na lotnisku w Nowym Jorku i po przesłuchaniu policyjnym odesłana na Ellis Island z zakazem wstępu na terytorium USA.

To niesłychane postępowanie amerykańskich władz imigracyjnych wywołało falę oburzenia w całym świecie naukowym.

Pani Jiliot jest jedną z najwybitniejszych specjalistek w dziedzinie fizyki jądowej, laureatka nagrody Nobla i była czynna uczestniczka francuskiego ruchu oporu. Samolot linii lotniczych „Air France”, na pokładzie którego przybyła pani Jiliot Curie, wylądował na lotnisku La Guardia o godz. 4.30 po południu. Pani Joliot-Curie wyszła z samolotu ostatnia, została przez policję odprowadzona do biura imigracyjnego i tam zamknięta. Ani dziennikarze ani przy-

jaciele pani Joliot nie zostali dopuszczeni do widzenia się z nią.

Po przesłuchaniu policyjnym, które trwało 3 i pół godziny, postawiono panią Joliot pod strażą uzbrojonych policjantów — prawdopodobnie w celu przeniesienia jej na Ellis Island, gdzie znajduje się punkt przejściowy dla ludzi, albo wysiedlonych, albo niedopuszczonych do Stanów Zjednoczonych.

Pani Joliot jest żoną Fryderyka Jiliot, badacza energii atomowej i przewodniczącego komisariatu do spraw energii atomowej w Francji. Jest on członkiem partii komunistycznej. Prof. Joliot był obecny przy eksperymencie z bombą atomotą na Bikini w lipcu 1946 r. (Ciąg dalszy na str. 2)

Zaniepokojony Marshall grozi Włochom

NOWY JORK, 19. 3. (PAP). Sekretarz stanu Marshall wygłosił na uniwersytecie w Berkeley (Kalifornia) przemówienie, w którym omówił zagadnienia polityki międzynarodowej. Marshall usiłował przekonać swych słuchaczy, że propozycje, przedstawione w śróde przez prezydenta Trumana na wspólnym posiedzeniu obu izb kongresu, są uzasadnione sytuacją międzynarodową.

Mówca poświęcił specjalny ustęp swego przemówienia zagadnieniu wyborów we Włoszech, podkreślając, że o ile większość narodu włoskiego wypowie się za komunistami, Stany Zjednoczone wyłącza Włochy z „programu pomocy”.

Marshall omówił również sytuację panującą w Chinach, w Indonezji, na Korei, wyrażając zaniepokojenie z powodu rozwoju ruchów postępowych w tych krajach. Mowa Marshalla obfitowała w ataki przeciwko Związkowi Radzieckiemu. Mówca apelował do swych słuchaczy, aby popierali rząd amerykański w jego usiłowaniach, zmierzających do objęcia „kluczowej pozycji na świecie”.

Dr. Clementis ministrem spraw zagranicznych Czechosłowacji

PRAGA, 19. 3. (PAP). Urzędowo podano do wiadomości, iż prezydent republiki dr Benesz mianował dr. Władimira Clementisa — ministrem spraw zagranicznych Czechosłowacji.

Dr Clementis, który ukończył obecnie 45 lat, jest Słowakiem i członkiem partii komunistycznej. Po doświadczeniu czeskiej demokracji, opuścił kraj rodzinny i po dłuższej tułaczce osiadł w Wielkiej Brytanii, gdzie spędził na wygnaniu cały okres wojny. W Londynie był członkiem komisji prawnej emigracyjnego rządu czeskosłowackiego. Po wyzwoleniu Czechosłowacji — dr. Clementis został podsekretarzem stanu w ministerstwie spraw zagranicznych.

Tragiczny koniec boogie-woogie

CHICAGO, 19. 3. (API). Dziś w noc nastąpiła straszna eksplozja w Chicago w sali tańca w chwili, gdy na parkiecie znajdowało się ponad 50 par.

Wskutek eksplozji wielki kawał podłogi o rozmiarach 20 na 40 stóp załamał się i pary wpadły do sali białej o piętro niżej.

Policja stwierdza, że nie ma do tychczas śmiertelnych ofiar, natomiast jest wiele rannych. Jedną osobą jest jeszcze uwięziona w gruzach.

Ogłoszenia do numeru świątecznego „DZIENNIKA ŁÓDZKIEGO”

przyjmowane będą tylko do dnia 25 marca włącznie

